

6-7 YOSH BOLALARNI SIFATLI MAKTABGA TAYYORLASH

To'ymurodova Dilnoza Dilmurodovna

Zarmed universiteti Ijtimoiy fanlar kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: *Maktabgacha ta'lim bosqichi uzluksiz ta'limning eng muhim, ma'suliyatli bola tarbiyasi va talim olish poydevori, maqolada bolarni maktabga tayyorlash jarayonida sifat samaradorligini oshirish uchun amalga oshirish metodlar.*

Kalit so'zi: *Bolalarni maktabga tayyorlashning sifat va samaradorligini oshirish omillar, metodik tavsiya.*

Bizga ma'lumki maktabgacha yoshdagi bolaning maktab ta'limiga o'tish doim uningxayoti xulqi qiziqishi va kundalik munosabatlarida jiddiy o'zgarishlarni yuzaga keltiradi. Shuning uchun maktabgacha yoshdagi bolani bog'chaga yoki uyga maktab ta'limiga tayyorlash davrida unga qiyin bo'lmagan bilim ko'nikma va malaka kerak bo'ladi.

Bolalarni maktabga tayyorlash usullari: Birinchi sinfga kirish – o'sayotgan bolaning hayotidagi juda muhim daqiqa. Ota-onalar chaqaloqni maktabga tayyorlash uchun qachon o'qishni boshlashlari va bola 6-7 yoshida nima qila olishlari kerakligi haqida doimo tashvishlanadilar.

Maktabgacha yoshdagi bolaga ega bo'lishi kerak bo'lgan birinchi bilim – bu uning to'liq ismini, familiyasini, va otasining ismini shuningdek qarindoshlarining to'liq ismini bilish qobiliyati: onasi, otasi, aka-uka yoki opa singillar, bobo-buvilari. Buni tekshirish uchun vaqti-vaqti bilan unga tegishli savollarni berish kifoya.

Bolalarni rivojlantirish va maktab ta'limiga tayyorlash bosqichlari Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalar, asosan maktab ta'limiga. Maktabgacha talim tashkilotlarida va oilada tayyorlanadi. Maktabgacha talim tashkilotlarida bolalarni rivojlantirish va maktab ta'limiga tayyorlash 3-bosqichda amalga oshiriladi.

1. Bolalarni nutqini rivojlantirish
2. Jismoniy rivojlantirish.
3. Ma'nan rivojlantirish

Bola maktabga kirishdan oldin nimani bilishi va qila olishi kerak Bolalarni maktabga tayyorlash uzoq davom etadi, shuning uchun ba'zi ota-onalar farzandlarini xususiy maktablarga berishni Afzal ko'rishadi.

Bunday muassasalar maktabgacha yoshdagi bolalar guruhlarini professional o'qituvchilar rahbarligida o'zlariga kerak bo'lgan hamma narsani o'rganishga jalb qiladi. Shu bilan birga oilalar ham bolalar bilan muntazam shug'ullanishlari kerak, chunki har holda individual yondashuv muhim ahamiyatga ega. Bolaning maktab

- Harflarni bilishi
- kichik oddiy matnlarni (bo'g'inlar bo'yicha) o'qiy olishi
- yozish ko'nikmalariga ega bo'lishi
- fasllarni, oylarning , kunlarning nomlarini bilish
- aniq nomlangan 10 ta oddiy so'zdan 5-7 tasi yodlash uchun yaxshi xotiraga ega bo'lish
- obektlar orasidagi o'xshashlik va farqlarni toppish
- birinchi o'nlikdagi sonlarni olib tashlash va qo'sha olish
- asosiy geometric shakllarni bilish
- 10-12 ta asosiy rangni bilishlari kerak bo'ladi.

Bolani maktab ta'limiga tayyorlash uchun O'zbekiston Respublikasi Maktabgachga ta'lim Vazirligining 2022-yil 4-fevral 1-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan "Takomillashtirilgan ILK QADAM davlat dasturida bolalarni maktabgacha ta'limga tayyorlash uchun bir qator vazifalar belgilab berildi. Bunda Maktabgacha ta'lim tashkilotlarda faoliyat yuritayotgan tayyorlov guruh pedagoglarga qator vazifalar yuklatildi. Ilk qadam davlat o'quv dasturi asosida kattalar va bolalarning integrative o'zaro ta'sir qilish jarayonini muayyan bir mavzu bo'yicha bir kun ichida barcha faoliyat yo'nalaishlarining birlashtirgan xolda mashg'ulotlar rejasining ishlab chiqishdek dolzarb vazifani qo'ymoqda. Bu maktabgacha ta'limga yangicha yondashuvdir. Maktabgacha yoshdagi bolalarda bilim olish faoliyatining yaxlit rivojlanish tizimini yaratish va atrofimizdagi dunyoni tubdan idrok etish imkonini beradigan tizimli integratsiya jarayonini ta'minlash maktabgacha ta'lim tizimidagi xar bir pedagogning vazifasidir. Muxtaram prizidentimiz Sh.Mirziyoyev tashabbusi bilan, maktabgacha ta'lim tizimiga katta e'tibor qaratilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar maxkamasining 2018-yil 8-dekabrda " bolalarni boshlang'ich ta'limga majburiy bir yillik tayyorlashga bosqichma –bosqich o'tish chora-tadbirlari to'g'risidagi" gi 999-sonli qaroriga asosan O'zbekistonda isti'qomat qiluvchi 6-7 yoshli bollarni maktabga to'lovsiz majburiy bir yillik tayyorlash tizimi yo'lga qo'yildi. Bundan ko'rib turibdiki Yangi O'zbekistonda barcha bolajonlar e'tibordan chetda emas. Biz pedagoglar ota onalar bolalarimizni Boshlang'ich ta'limga sifatli ta'lim olishlari uchun befarq bo'lmasligiz shartdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Asqarova Dilorom Qurbonovna " Bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash metodikasi" Toshkent-2020 yil
2. Takomillashtirilgan ilk qadam dasturi mualliflar: grosheva I.V, Mirziyayeva Sh.Sh, Evstafyeva L.G, va boshqalar.
3. Bolalarni maktabga tayyorlash dasturi Toshkent-2003 yil